

Toimittajakoulutuksen neuvottelukokous

Muistio

Aika: keskiviikko 18.12.1991 klo 13-16.
Paikka: Tampereen yliopiston kokoushuone 3, Kalevantie 4
Läsnä: Kokoukseen osallistui kaikkiaan 21 henkilöä.
Tiedotusopin opettajia ja opiskelijoita oli Tampereen yliopiston tiedotusopin laitokselta tiedekunnan ja toimittajatutkinnon puolelta, Svenska Social-och Kommunalhögskolanista Helsingistä ja opiskelija Jyväskylän yliopistosta sekä GTT:n ja SSL:n edustajia, jotka ovat TYT:n yleistoimikunnassa. Osanottajalista liitteenä. (Liite 1)

1. Kokouksen avasi Esko Salminen toivottaen osanottajat tervetulleeksi. Neuvottelukokouksen muistion kirjoittajaksi valittiin Kaarina Melakoski.
2. Neuvottelukokouksen työjärjestykseksi hyväksyttiin koollekutsujan, Kaarle Nordenstrengin laatima esityslista.
3. Katsaus valtakunnallisen opiskelijavalintatyöryhmän työhön. Kaikilla korkeakoulutasoista journalistikoulutusta antavilla laitoksilla on ollut vuoden 1991 aikana yhteinen, opetusministeriön tuella toiminut työryhmä, jonka tavoitteena on ollut selvittää nykyiset opiskelijavalinnat ja kartoittaa mahdolliset muutostarpeet, mukaan lukien valintakokeisen koordinoimisen tarpeen. Työryhmässä on ollut mukana myös GTT:n ja SSL:n edustajat. Työryhmän puheenjohtaja Kaarina Melakoski esitteli viimeistelyvaiheessa olevaa loppuraporttia, jonka keskeiset tulokset ovat tiivistetysti:
 - oppilaitokset eivät halua yhteisiä valintakokeita, mutta koordinointia kylläkin,
 - visuaalisia taitoja mittaavia tehtäviä halutaan lisätä kaikissa oppilaitoksissa,
 - journalististen taitojen mittaamiseen ei pitäisi mennä, koska se asettaa parempaan asemaan ne, joilla on syystä tai toisesta ollut mahdollista saada harjoittelupaikka,
 - pitäisi osata mitata taipumuksia alalle, mutta sekin on vaikeaa, koska eri koulutusväylien tavoitteet on asetettu niin väljästi, että alalle tulijalle on vaikea löytää yhteisiä kattavia valintakriteereitä,
 - luovuuden mittaaminen on vähintään yhtä ongelmallista,
 - ennakkotehtävien käyttöönotto pitäisi selvittää,
 - kielitaito voitaisiin ottaa myös valintakokeissa huomioon uudella tavalla,
 - koulutuksen pohjana pitää olla vankka, yleissivistävä koulutus.

Opiskelijavalintatyöryhmän lopullinen raprtti päätettiin postittaa sen valmistuttua kaikille neuvottelukokoukseen osallistuneille. Kokouksessa oli jaossa raportin liiteosa lukuineen ja taustatietoineen. (Liite 2)

SSL:n koulutussihteeri Jarmo Häkkinen välitti liiton kannan, jonka mukaan koulutukseen otettavien määrää ei pitäisi vähentää, vaikka esimerkiksi lakkautetun Uuden Suomen toimittajien edustajat kannattivat vähennystä. Häkkinen esitteli liiton jäsenten työllisyyslukuja; marraskuun lopulla työttömänä oli 232 liiton jäsentä, lomautettuna oli 180 ja 70 teki lyhennettyä työviikkoa. Liitossa on kaikkiaan 8 800 jäsentä. Työllisyystilannetta esittelevä paperi liitteenä. (Liite 3)

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton edustaja Lauri Norvio piti sisään otettavia koskevaa päätöstä niin kauaskantoisena, ettei hätäisiä supistuspäätöksiä pitäisi tehdä. Vaikutus näkyisi 6 - 7 vuoden kuluttua, eikä tuota tilannetta voida nyt ennakoida tarkasti.

Norvio ehdotti tehtäväksi selvityksen työmarkkinoiden imukyvystä. Selvitys voisi olla vastaavanlainen kuin 80-luvun alun koulutustarvekomitean selvitys oli. Oikeastaan joka vuosi pitäisi selvittää työpaikkojen tarve.

Svenska Social- och Kommunalhögskolanin apulaisprofessori Tom Moring totesi olevan tarvetta saada selvitys ennakoitavissa olevista työkuvista, työprofiileista, joihin koulutetaan.

Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksen johtaja Kaarle Nordenstreng kertoi laitoksen saaneen 30 000 mk valtakunnallisen opiskelijavalintatyöryhmän jatkotyökentelyyn. Nordenstreng ehdotti vuoden 1991 työryhmän jatkamista edelleen.

Mahdollisesti sama ryhmä voisi ottaa selville työpaikkojen määrät ja niiden muutoksista ennusteen.

4. Harjoittelujärjestelmä

Tampereen yliopistossa toimittajakoulutukseen liittyvää harjoittelujärjestelmää esitteli harjoittelun valvojana toimiva Esa Sirkkunen.

Viimevuotiseen verrattuna paikkoja ovat vähentäneet monet tiedotusvälineet. Keskisuomalainen ei ota yhtään harjoittelijaa, Yleisradio vähensi paikat yhteen, Kansan Lehti on lopetettu, samoin Uusi Suomi ja Uusimaa jää pois harjoittelujärjestelmästä. Uusia sen sijaan on tullut neljä: Ilkka, Kaleva, Länsi-Suomi ja Länsi-Savo.

Hakijoista on tänä vuonna rajattu pois kaikki sivuaineilijat ja siltikin on pelkoa, että kaikki tarvitsijat eivät saa harjoittelupaikkaa. Tarkempi katsaus harjoittelupaikoista liitteenä. (Liite 4)

SSKH:ssa on odotettavissa muutoksia harjoitteluun.

Juuri nyt on vaikea saada paikkoja ja mikäli kesällä ei harjoittelupaikkoja löydy, koululla valmistaudutaan muuttamaan aikatauluja siten, että harjoitteluun voisi

lähteä myös talviaikaan.

Jyväskylässä on 8 - 9 harjoittelupaikan tarve vuosittain. Kokouspäivään mennessä neljä oli saanut harjoittelupaikan; kaksi Keski-suomalaiseen, yksi Turun Sanomiin ja yksi Karjalaiseen.

Keskustelussa Nordenstreng painotti sitä, että Tampereen yliopisto yrittää kaikin keinoin pitää kiinni harjoittelujärjestelmästä. Koska rahaa ei ole kuitenkaan saatu päätoimisen harjoittelun valvojan palkkaukseen, talon sisällä pitänee tehdä tilapäisjärjestelyjä. Myös Norvio vakuutti GTT:n haluavan pitää kiinni hyvästä perussopimuksesta. Liitosta oli edellisenä päivänä lähtenyt kirje lehdille. Kirjeessä suositeltiin kesätoimittajien valintaa helmikuun loppuun mennessä.

Keskustelussa nostettiin esille myös kansanopistojen rooli journalistikoulutuksessa. Häkkinen ja Norvio ovat menossa opetushallitukseen keskustelemaan kansanopistojen tehtävistä. Kansanopistot ovat siirtyneet ammatilliseen koulutukseen, vaikka niiden koulutuksen pitäisi olla yleissivistävää.

Jarmo Häkkisen selvityksen mukaan 19 kansanopistoa antaa toimittajakoulutusta, joka kestää 1 - 2,5 vuotta. Lisäksi on erilaisia kirjoittaja ja valokuvaajalinjoja.

Nordenstrengin tietojen mukaan joku pohjanmaalainen kansanopisto on tarjonnut paikallislehdille harjoittelijoita 2000 markan kuukausipalkalla. Häkkisen mielestä liiton pääluottamushenkilöt voivat valvoa, ettei tällainen laiton tilanne voi jatkua.

5. Työhönsijoittumistutkimukset.

Helsingin yliopistossa on osana laajaa työhönsijoittumistutkimusta selvitetty myös tiedotusopin lukijoiden sijoittumisia. Kyselylomake jaettiin kokouksen osanottajille. (Liite 5)

Myös Tampereella on tekeillä selvitys toimittajatutkimnon ja tiedekunnan opiskelijoiden työhön sijoittumisesta. Selvityksen tekoon on otettu valtionhallinnon harjoittelijoita. Tulokset saadaan kevään 1992 aikana.

Samoin SSKH:ssa on tekeillä vastaava selvitys.

Kevään aikana yritetään saada yhteenveto selvityksistä.

Kokous piti kahvitauon klo 14.15-14.30.

6. Toimittajakoulutuksen neuvottelukunta.

Nordenstreng ehdotti vuosia sitten esillä olleen ajatuksen uudelleen herättämistä eli toimittajakoulutuksen neuvottelukunnan perustamista.

Jarmo Häkkinen mainitsi SSL:n kannan olleen varovaisen, koska on jo olemassa monia keskusteluväyliä. On ollut säännöllisiä ja epäsäännöllisiä keskusteluyhteyksiä, esimerkiksi Ellivuori-seminaarit kesäisin, TYT:n keskus-toimikunta jne. Nyt tilanne on toinen ja Häkkinen lupasi viedä ehdotuksen SSL:n päättäviin elimiin. .

Norvio piti tärkeänä kontakteja myös Jyväskylän koulutukseen ja SSKH:ssa annettavaan koulutukseen. Keskustelun jälkeen päädyttiin siihen, että TYT:n

yleistoimikunnan kokousten yhteydessä pidettäisiin toimittajakoulutuksen neuvottelukokous, johon tulisivat mukaan myös Jyväskylän, SSKH:n ja Tampereen toimittajakoulutuksen opettaja- ja opiskelijaedustukset sekä myös TYT:n edustaja.

Ensimmäinen kokous pidettäisiin mahdollisesti huhtikuussa. Asialistalle otettaisiin mm. pääsykoe-työryhmän väliraportti, harjoittelujärjestelmän tilanne, opetusohjelmat ja sijoittumistutkimuksen tilanne.

7. Keskustelu tiedotusalan tutkintojen kehittämisestä. Kokoukselle jaettiin Eero Savisaaren, Esko Lampisen ja Kaarle Nordenstrengin tekemät ehdotukset.

Savisaaren ehdotuksen keskeinen sisältö on se, että tiedotusopin nykyiset koulutusrakenteet purettaisiin ja perustettaisiin erillinen journalistikoulutuslaitos. Opiskelija voisi suorittaa tässä koulutusohjelmassa alemman korkeakoulututkinnon ja ylemmille tutkinnoille tämä olisi sivuaine. (Liite 6)

Lampinen puolestaan ehdottaa toimittajien koulutuksen siirtämistä Tampereella pelkästään toimittajatutkintoon ja syventävien opintojen ja erikoistumisen tiedekunnan opetukseen. Toimittajatutkinto olisi itsenäinen, alempi korkeakoulututkinto. (Liite 7)

Nordenstrengin mallissa on kaksiportainen tutkinto, jossa kaikki suorittavat ensin alemman korkeakoulututkinnon (toimittajatutkinto) ja sen jälkeen halukkaat jatkavat ylempään kandidaatintutkintoon. (Liite 8)

Keskustelun kuluessa Heikki Luostarinen esitteli tiede- ja ympäristöjournalismin koulutusprojektia. (Liite 9)

Tom Moring toivoi Tampereen ja Jyväskylän tutkintojen kehittämistä siten, että SSKH:sta pääsisi jatkamaan näihin ja suorittamaan kandidaatin tutkinto. Nyt SSKH:ssa on 120 opintoviikon journalistitutkinto, mikä merkitsee muuten valmista yliopistotutkintoa, mutta syventävät opinnot puuttuvat. Keskustelua päätettiin jatkaa.

8. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.57.

Kaarina Melakoski
muistion laatija

Liitteitä 9 kpl.

Toimittajakoulutuksen neuvottelukokous 18.12.1991, Tampere

Osanottajat:

Ekholm Dan, SSKH, Helsinki
Heinonen Ari, Tampere, toimittajatutkinto
Häkkinen Jarmo, SSL, Helsinki
Keskevaari Outi, Tampere, toimittajatutkinto
Koskela Hannu, SSL, Helsinki
Lampinen Esko, Tampere, toimittajatutkinto
Luostarinen Heikki, Tampere, tiedotusoppi
Melakoski Kaarina, Tampere, tiedotusoppi
Moring Tom, SSKH, Helsinki
Nordenstreng, Kaarle, Tampere, tiedotusoppi
Norvio Lauri, GTT, Helsinki
Ruonala Marko, Jyväskylä, tiedotusoppi
Sadeoja Sirpa, SSL, Vaasa
Salminen Esko, Tampere, toimittajatutkinto
Savisaari Eero, Tampere, toimittajatutkinto
Sirkkunen Esa, Tampere, tiedotusoppi
Skön Kirsi, Tampere, tiedotusoppi, AKTI
Syrjälä Saija, Tampere, tiedotusoppi
Vainonen Jaakko, Tampere, toimittajatutkinto
Vanhanen Hannu, Tampere, toimittajatutkinto, tied.oppi
Viuhko Ari, Tampere, tiedotusoppi, AKTI

Yhteensä 21 osanottajaa